

Valsts darba
inspekcija

Ķīmisko vielu un maisījumu nedroša lietošana uzkopšanas un dezinfekcijas darbos

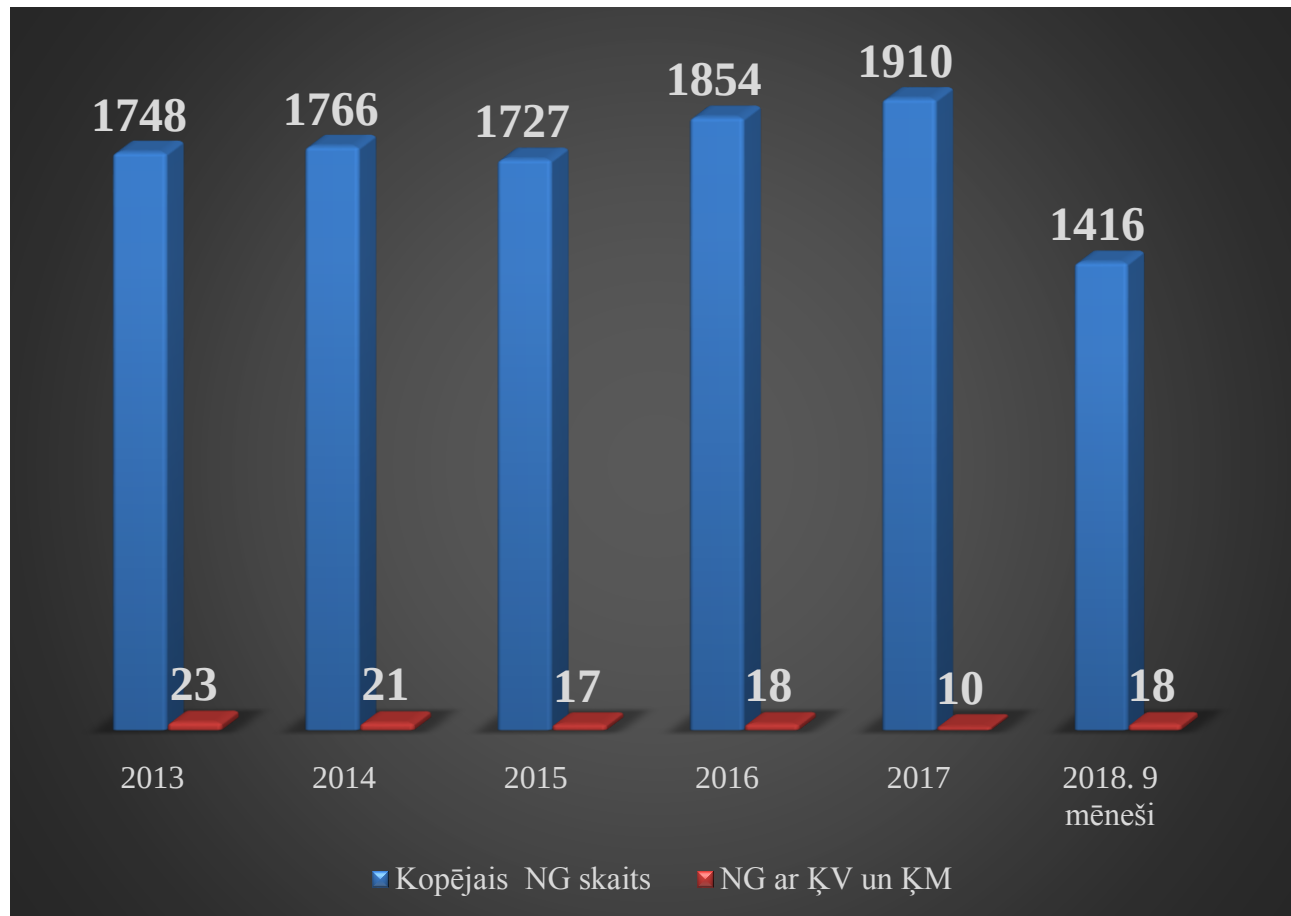
S. Zariņa, Valsts darba inspekcija

18.10.2018., Rīga

Valsts darba
inspekcija

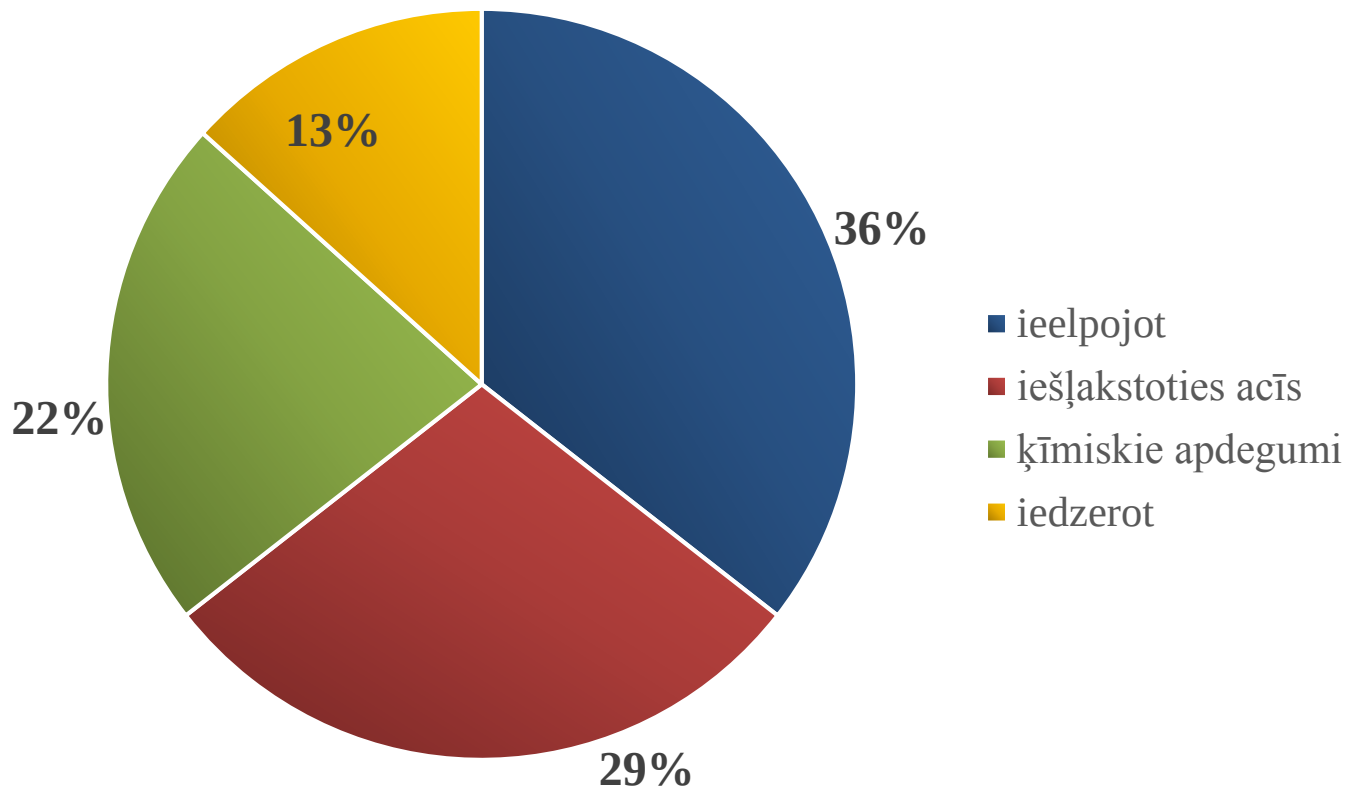
Ar ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu saistīto nelaiimes gadījumu darbā īpatsvars

Valsts darba
inspekcija

Nelaimes gadījumu darbā sadalījums pēc traumas gūšanas veida (2015. – 2018. gada 9 mēneši)

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (1)

- Santehniķis (56/1) veica iekārtu tīrīšanu. Īsu brīdi pēc iekārtas palaišanas tika pamanīta neliela noplūde dzelzs sulfāta dozatora savienojumā. **Neapturot iekārtu**, mēģināja pievilkt savienojuma vietu, šķidrums iešļakstīja acī.
- Operatore (39/6) biezpiena ražošanas cehā gatavoja sārma koncentrāta šķidrumu, lai veiktu mazgāšanu. Šķidrums iešļakstīja acī, cietusī **nelietojot aizsargbrilles**;
- Palīgstrādniece (43/0), tīrot veikala telpas izmantoja mazgāšanas līdzekli, bet **neuzvilka cimdus**, kā rezultātā uz rokām parādījās apsārtums un tūska.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (2)

- Maiznīcas gatavās produkcijas ekspeditorei (43/12) mazgājot griestu paneli, šķidrums trāpīja acī, jo **nelietoja aizsargbrilles**.
- Plastmasas būvelementu ražošanas ceha strādnieks (27/0) pamanīja atstātu spaini, kurā bija ķīmisko vielu sajaukums- peroksīda cietinātājs ar acetonu saturošu šķīdinātāju, kas radīja eksotermisku reakciju. Izlejot spaiņa saturu utilizācijas tvertnē, tas uzšļakstījās uz rokām, jo **netika lietoti cimdi**.
- DUS pārdevēja (21/1) lejot veļas mašīnā m/l «Wash Liquid» no pudeles, kurai uzskrūvēts papildus uzgalis, lai samazinātu m/l noliešanu, tas atliecās un tajā esošais šķidrums iešļakstīja acī. Ķīmiskajā risku vērtējumā šis m/l novērtēts kā ekoloģisks un darbā ar to paredzēts izmantot tikai aizsargcimdus.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (3)

Ražotnē bija jāveic stikla jaucējiekārtas atvienošanu no tīrīšanas/skalošanas iekārtas. Lai atvienotu, to ir nepieciešams atgaisot. Operators vairākas reizes mēģināja to izdarīt, bet nesekmīgi, tad **nolēma atvienot iekārtu, tai atrodoties zem spiediena**. Uzsākot atvienošanu, ķīmiskā viela ar spiedienu, nokļuva cietušā acī.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (4)

- Trauku mazgātājam (35/0) uz kājas uzpildēja mazgāšanas līdzeklis SUMA GRIL 9. Darba dienas laikā nejuta, ka uz kājas ir izveidojies apdegums, to konstatēja tikai atnākot mājās.
- PII aukle (50/15), lejot dušas kanalizācijas caurumā t/l «Kurmis», tas uzšļakstījās uz sejas. Izsniegtie **IAL netika lietoti**.
- Pavārei (53/0) bija jāpalaiž trauku mazgāšanas iekārta. Tā kā bija beidzies m/l pavāre uzpildīja tvertni. Noņemot tukšo tvertni aizskāra iekārtas mazgāšanas līdzekļa padeves cauruļvadu, tas atlēca un izšļacās mazgāšanas līdzekļa pilieni, nokļūstot darbiniecei kreisajā acī. Mazgāšanas līdzeklis "Gastro- Soft S", paredzēts lietošanai trauku mazgājamās iekārtās. Produkts nodrošināts ar ķīmiskās vielas drošības datu lapu. **IAL netika lietoti.**

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (5)

Istabene (19/0) veica savus ikdienas darba pienākumus, tīrīja istabas, veica dezinfekciju vannas istabās un tualetēs, mazgāja grīdu ar siltu ūdeni. Pēcpusdienā darbiniece sajuta drebuļus, viņai reiba galva, kļuva grūti elpot. Ārstēšanas gaitā tika konstatēta inficēšanās, kas bija arī darba nespējas cēlonis. Slimību profilakses un kontroles centrs konstatēja infekcijas izraisītāju uzņēmuma ūdens apgādes sistēmā. Tika veikti pasākumi infekcijas perēkļa likvidēšanai. Cēlonis: **baktērijas klātbūtne mazgājamā (krāna) ūdenī.**

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (6)

Piena pārstrādes cehā tika mazgāta grīda. Ņemot no iepakojumu mazgāšanas līdzekļa koncentrātu, lai to pielietu ūdenim, darbiniecei (23/0) ķīmijas šķidrums uzšļakstījās uz abām kājām un ielija arī zābakos. Neskatoties uz to, viņa turpināja strādāt līdz darba dienas beigām, kad ķīmijas skartais apģērbs tika novilkts. Ķermeņa daļas ar ūdeni tika noskalotas tikai darbiniecei mājās. Nākamajā dienā, uzvelkot tos pašus gumijas zābakus, kuros bija mazgāšanas līdzekļa ķīmijas koncentrāta paliekas, turpinājās koncentrāta iedarbība. Nelaiimes gadījuma radīto seku pastiprināšanos **veicināja tūlītējas rīcības trūkums, ilgstoša ķermeņa daļu saskarsme ar ķīmisko vielu.** Cietusī bija iepazīstināta ar DDL saturu.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (7)

- Apkopēja (49/12) spainim ar ūdeni, kas bija paredzēts kāpņu telpas mazgāšanai, mazgāšanas līdzekļa vietā nolēma pievienot terpentīnu. Lejot terpentīnu spainī ar ūdeni, terpentīna šlakata nokļuva acī. **IAL netika lietoti.**
- Alus ražotnē iekārtu operators (31/3) gatavoja tīrīšanas līdzekli– lēja no tvertnes nātrija sārma šķīdumu spainī. To darot, pieliecās, lai paskatītos, cik litri šķīduma ir satecējuši spainī. Tajā brīdī šķīduma šlakata trāpīja acī, jo **neizmantoja individuālos aizsardzības līdzekļus sejas un acu aizsardzībai.**

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (8)

Piena produktu pārstrādātājs (29/2) veica sanitāro apstrādi ķīmeņu siera masas sagatavošanas iekārtai. Sanitārās apstrādes laikā tika izmantota ķīmiskā viela - Sodium hydroxide - KAUSTISKĀ SODA. Pievienojot to karstajam ūdenim, radās strauja ķīmiska reakcija, palielinājās mazgājamā šķīduma temperatūra, izveidojās ķīmiski tvaiki, kā rezultātā guva labās plaukstas un labās kājas ķīmisko apdegumu. **Netika lietoti IAL**

Valsts darba
inspekcija

Nelaiimes gadījumu darbā, veicot tīrīšanas darbus, piemēri (9)

Pavāra palīdzē (23/1) bija norīkota telpas un darba aprīkojuma virsmu tīrīšanai. Saskaņā ar "Tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas programma" darbiniecei telpas un darba aprīkojuma virsmas tīrīšanai bija jāizmanto 0.5 % BOXAN tīrīšanas līdzeklis no automātiskā dozatora. Savukārt, darbiniece, lai ieeekonomētu laiku un ātrāk tiktu galā ar saviem pienākumiem, BOXAN vietā, bija paņēmusi koncentrētu ZOOM 6 sārmaino šķidrumu un, uzsāka tīrīšanu. Krāsns mazgāšanas laikā, ķīmiskā viela trāpīja darbiniecei acī ar krāsns ventilācijas plūsmu. Tā kā ķīmiskās vielas sajaukšana notiek automātiski, kā arī mazgāšana notiek ar lupatu (izslēdz izšļakstīšanās vai izsmidzināšanu), darbiniekiem, veicot krāsns mazgāšanu obligāti ir jāizmanto aizsargcimdi, **aizsargbrīļu izmantošana nebija obligāta.**

Pēc NG Pēc notikušā nelaimes gadījuma darba devējs pieņēma lēmumu aprīkot visas darba vietas, kur notiek mazgāšana ar tīrīšanas šķidrumu, ar aizsargbrīlēm un kastītēm to uzglabāšanai, kā arī acu skalošanas šķidrumiem.

Valsts darba
inspekcija

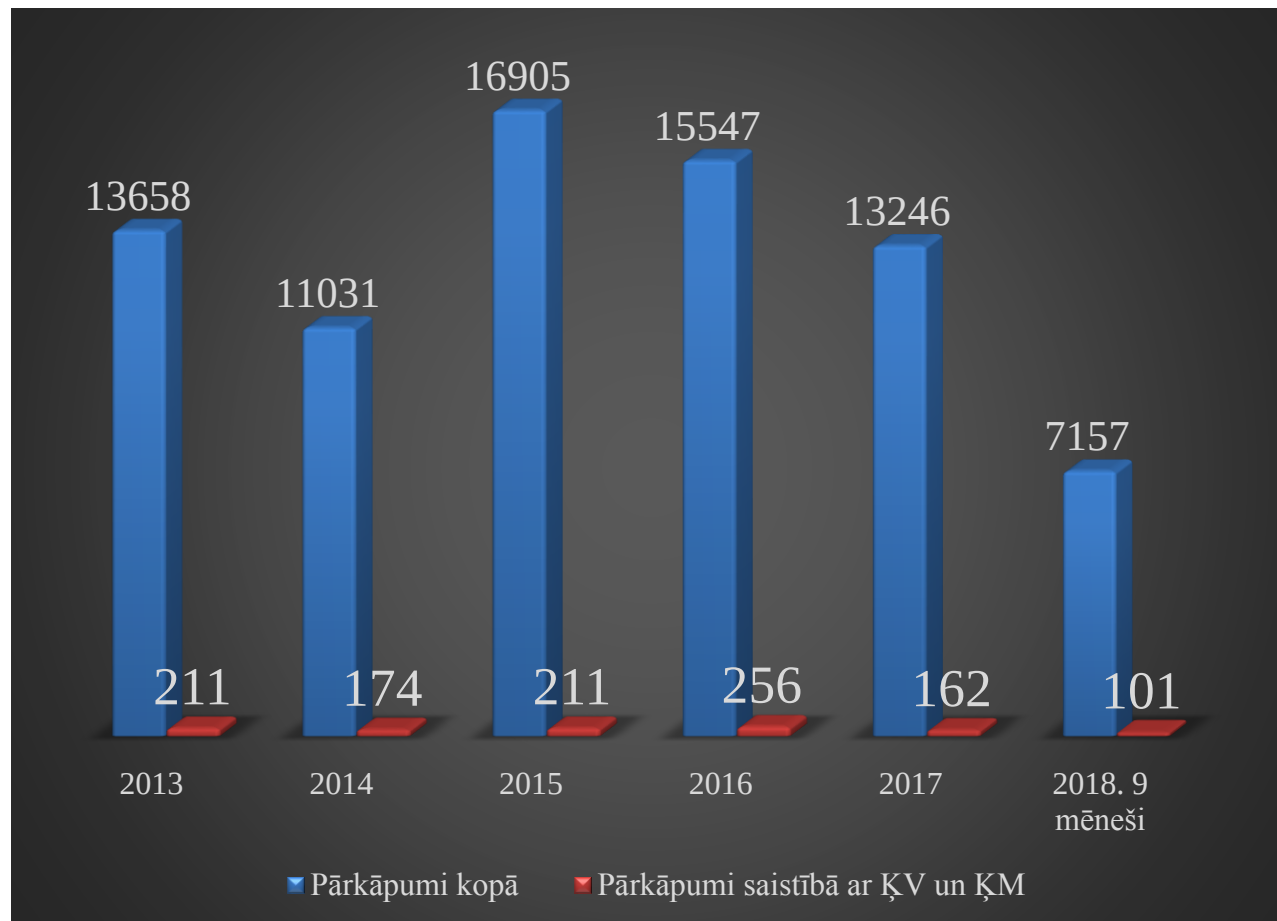
Nelaiimes gadījumu darbā, veicot dezinfekcijas darbus, piemēri (1)

- Slimnīcas medicīnas māsa (24/3) pagatavoja dezinfekcijas šķīdumu ar koncentrātu Stabimed. Pirms darba uzdevuma izpildes uzsākšanas uzvilka nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus – aizsargbrilles, aizsargmasku, cimdus un halātu. Gatavojot dezinfekcijas šķīdumu, dezinfekcijas līdzekļa piliens trāpīja labā acī, **jo aizsargbrilles cieši nepiegulēja pie sejas.**
- Slimnīcas saimniecības māsa (57/5) iegāja procedūru kabinetā, kurā tika veikta telpas dezinfekcija. Darbiniecei pēkšņi sākās stipras sāpes krūšu rajonā, elpas trūkums, sejas un kakla rajonā ādu pārklāja sarkani pleķi. Darbiniece devās uz nodaļu, kur tika veikta medikamentu ievade caur sistēmu tūskas mazināšanai.

Valsts darba
inspekcija

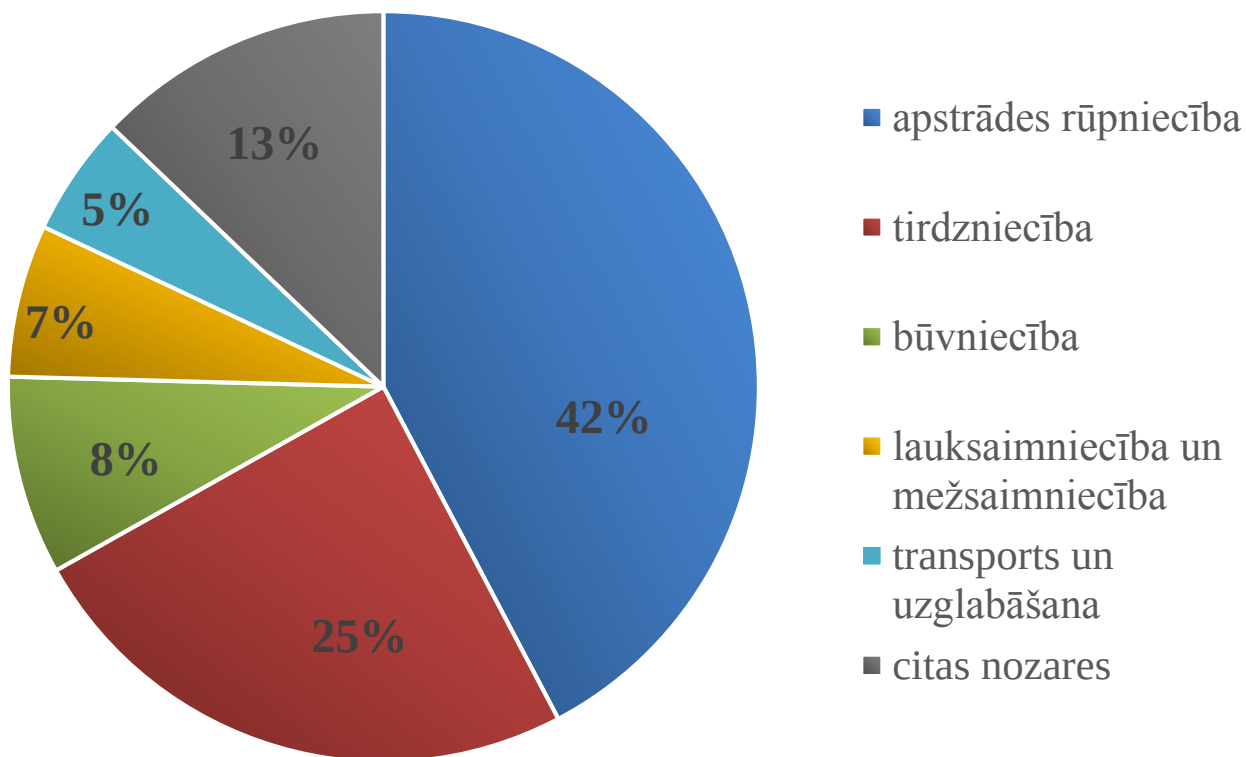
Pārkāpumu skaits VDI izdotajos rīkojumos saistībā ar ķīmisko vielu (KV) un maisījumu (KM) izmantošanu darba vidē

Valsts darba
inspekcija

Nozares, kurās visbiežāk konstatēti pārkāpumi, lietojot ķīmiskās vielas un ķīmiskos maisījumus

Valsts darba
inspekcija

Paldies par uzmanību!

18.10.2018., Rīga